

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Egészévre ha januárban egyszerre fizeti	90 L.
Egészévre ha január végéig nem fizeti ki	100 L.
Fél évre	50 L.
Negyed évre	30 L.
Egyes szám ára	2 L.

Főszerkesztő:

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztő:

PETRES KÁLMÁN

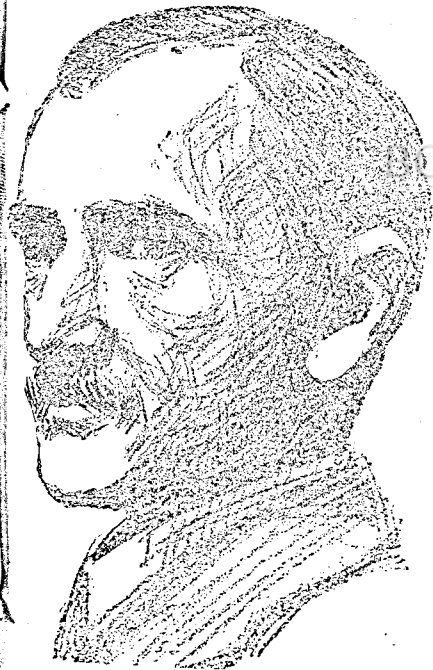
Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Sír. Baron Pop (volt Brassai-utca) 5. szám.

Egy kitűnő magyar festőművész.

A Minerva új csarnokában az elmúlt héten a képzőművészet is szíves otthont talált. Egy kitűnő

Börtsök Samu festőművész.

össze vasut az egymástól távol eső, de egymásra utalt vidékeket.

Mintegy százötven évvel ezelőtt történt a dolog. A borszéki Börtsök-családnak ekkor két férfi tagja volt. Vagyonuk nagy tábla erdőség, amelyet a fiuk üzleti úton igyekeztek kihasználni.

Akkoriban nagyarányú túljárást folyt a Maroson: Szegedig szállították a csiki havasok gyönyörű fenyőszálait.

A két Börtsök-fiu közül az egyik letutajozott Szegedre s úgy találta, hogy jó lesz ott maradnia és a testvére által küldött fenyőt állandóan árulnia. Ebből a Börtsökből alföldi ember lett: egyik késői utóda Börtsök Samu a mi festőművésztünk.

Munkaerejének legjavában levő ember, 1881-ben született Pestmegyében, Tápió-Szelen. Művészi előtanulmányait a legjelesebb magyar művészeknél nyerte, de éveket töltött Páris-ban, Münchenben, Bécsben is. Pályája kezdete óta Erdélynek egyik legszebb vidé-

kén, Nagybányán dolgozik, ahol már a háború előtt festőművészekből egész kolónia alakult ki. Börtsök a honi földtől a legszebb képek alkotására kapott ihletet. Kiállításai nagy sikereket szereztek neki, képeit a magyar állam a nagyhirű Szépművészeti Múzeum számára vásárolta meg.

Kolozsvári kiállítása is, a Minerva épületének második emeletén, bucsujáró helye a műértő közönségnek. Örülünk, hogy ez a kitűnő művész nehéz sorsunk-

Börtsök Samu festménye.

festőművész, Börtsök Samu, mutatkozott be gyönyörű képeivel Kolozsvár közönségének. A nagy elismeréshez, amelyet aratott, örömmel csatoljuk a magunk elismerését, egyúttal olvasóinknak is bemutatjuk őt, mint erdélyi magyar életünknek egyik legértékesebb alakját.

Börtsök Samu székely eredetű ember. Családjának története érdekes világot vet a régi magyar világra, amikor még nem kötötte

ban is velünk maradt és a művészet égi vigasztalásával nyújt erőt és magyar önértetet számunkra.

Vessünk szilárd alapot!

Átcsatoltatásunk után a hatodik esztendőre — átesve az akadályokkal telt próbálkozások után — végre van egy szerveünk, mely a magyar nép tömörítését célozza. A hosszas vajudas Magyar Pártot szülte, mely hivatva lenne kisebbségi sorunkat irányítani, ügyeinket erkölcsi súlyával támogatni.

Kolozsvár, Marosvásárhely, Nagyvárad, Brassó stb. arra hivatott egyéniségei — kilépve a visszavonultságból — megfújták a riadót, legyen már végre a magyaroknak is valamely szerve, mely gazdasági, társadalmi, politikai kérdésekben irányítson, tájékoztasson, megmutassa a jövő útját, érdekeinket politikai nézetekkel, kormányokkal szemben védje; téves és sokszor rosszakaratu felfogásokat eloszlasson.

Régi rossz szokásunkhoz hiven, mind járt a kezdet-kezdetén való pártoskodás, hírlapi herce hurca és hosszas tülekedés után, Brassóban a párt vezetőséget is választott, vezetői helyre emelte kebeléből az arra érdemeseket.

Ezt mi a falvakon, a hozzánk jól-rosszul érkező hírlapokból így olvassuk. Olvaszuk azt is, hogy ennek a Magyar Pártnak megyénként tagozatai vannak a központi székhelyeken, melyek szoros kapcsolatot tartanak fenn a központtal, s amelynek intézőbizottságában a falvak is helyet foglalnak.

A nép, a falvak népe, mely alapját kell hogy képezze ennek a pártnak, mely egyszerű gondolkodásánál, de számbeli és erkölcsi súlyánál fogva jelentős és szilárd alap, még mindig nem bír kellő tudatával — tisztelet a kivételeknek — arról a fontos kérdéssel: mit jelent egy Magyar Párt, egy minden magyart magában foglaló egységes alakulás.

A nép olvassa; a község arra hivatott egyénei magyarazzák példákkal bizonyítván annak nagy jelentőségét; hivatkoznak a megválasztott vezetőség nagynevű, nagy tudású, nemes gondolkodású tagjaira, de mindez csak pillanatnyira érdekli, meghallgatja — ha meghallgatja — és folytatódik tovább e téren a mindennapi bűn a *nemtörődömség*.

Szervezni kell a népet! De a szervezést nem helyi egyénekre kell bízni, kiknek szava legtöbbször kiáltó szó a pusz-

tában, hanem a Párt vezetősége a saját kebeléből jelöljön ki arravaló egyéneket — az idegen ugyanis újság és az újság hat — kik kerületenként járják be a falvakat, szervezzék meg a községeket, tájékoztassák a népet a Magyar Párt céljait illetőleg. Hogy ez mennyire sikerre vezet és csak ez a sikerre vezető út — azt élénken bizonyítja a „Katholikus Népszövetség” ilyen módon való rövid idő alatti népszerűsítése és jelenleg már számottevő megalkotása.

Akkor lesz a Magyar Pártnak túlnyomóan alkotó elemévé a nép, melyet keretébe kellően bevonva szilárdan állhat és akkor megdől a kormányok vádja, hogy a Magyar Párt csak a mágnások, a maguknak állást keresők, urak stb. kedvéért van s a népet ez nem képviseli, hisz a nép általánosságban annak nem tagja.

A népnél kell kezdeni a munkát! De hamar, nem későn — még most a télen, mert ha kitavaszkodunk, — beszélhet a gazdaembernek akárki akármit, neki akkor első a munka és a munka áldása, a mindennapi kenyér.

És ha a megszervezés sikerült a tél folyamán, akkor jöhet a vezetőség tavaszi, nyári, őszi központi munkája, melyet akkor kellően végezhet.

És a legfontosabb, ha a Magyar Pártnak minden magyar tagja — akkor érteni, tudni fogja mit jelent és miért kell áldozatot hoznia, mit támogat, mit oltalmaz áldozatkészségével és akkor megnyílnak a szívek, s megnyílnak a zsebek s a sok kicsi összegyűjtve, okosan és a célnak megfelelően felhasználva, biztosítani fogja minden időkre a magyarság ilyenformán kiépített szervének: a Magyar Pártnak jövőjét.

És végül, ha földhöz kötött, öntudatos nép áll tömören a Magyar Párt zászlója alá, ha a vezetőség háta megett tudja a falvak népet, mely távol áll minden bolsevista és egyéb felforgató gondolatától, mely törvénytisztelő, pontos adófizető, jó katona és hű polgára az államnak — akkor a kormány is aligha mer akadályokat gördíteni a Magyar Párt munkája elé.

(Etéd)

Lőrinczi Dénes
takarékpénztári igazgató.

BELPOLITIKAI

Párt-mozgalmak.

A román belpolitikában most a pártmozgalmak váltják ki a legnagyobb érdeklődést. Ezek közül is a legnagyobb jelentőségű a Nemzeti Párt és a József párt egyesülése, amely hosszas meg-előző tárgyalások után végre bekövetkezett. Az egyesülésnek nyíltan bevallott célja a liberális kormány megbontatása s ezért maga Brătianu miniszterelnök is a legnagyobb figyelemmel kíséri ezt. Valamit levon az egyesülés értékéből az, hogy a Nemzeti Párt egyik eddigi oszlopos vezető-tagja Goldis László, súlyos bírálattal illette a párt munkáját, annyira, hogy emiatt a párt titkára, Dán Szevér, ki kezdetben fogva töltötte be ezt a tisztelet, lemondott állásáról.

Visszont a jelek arra mutatnak, hogy a liberális pártnak is megbomlott az eddigi kemény egysége. A liberális képviselőknek egy nagyobb csoportja nyíltan kifejezte elégedetlenségét a kormányzás mai rendszere ellen, hibáztatva többek közt a kormányt a kisebbségekkel szemben tanúsított magtartását is. Az elégedetlenek lapot a-pítottak, hogy felfogásukat ezen az úton is népszerűvé tegyék.

A Magyar Párt elnökének a T. rescu-féle ügyben kiadott tárgyalási nyilatkozata, melyet mult számunkban egész terjedelmében csatoltunk, általános megalégedést keltett nemcsak a magyarság, hanem a józan román közvélemény előtt is.

A nyilatkozat megjelenése után bucsi resti hírek azt közölték, hogy Tatarski kisebbségi miniszter Kolozsvárra fog jönni s a nyilatkozatra válaszul biztositani fogja, hogy a Magyar Párt kiváló vezetője, dr. Hajdu István, természetesen halállal mult ki, hanem kommunistákkal való összeköttetés miatt öngyilkosságot követett el. Ez minden szavában valótlanság s a halál iránt tartozó kegyeletet mélyen sajnálva a hír méltó felháborodást keltett az egész magyarság körében. Annyival inkább mert bizonyítást nyert, hogy dr. H.

István halálát egy régi keletű vesebaj okozta, valamint az is, hogy a kommunistákkal sem neki, sem senki másnak a Magyar Párt köréből semmi összeköttetése nem volt. Ugy látszik azonban, hogy a híreknek nem volt komoly alapjuk, mert Tatarescu nem is jött Kolozsvárra.

A Magyar Párt kalotaszegi tagozata különben febr. 1-én Bányahunyadon gyűlést fog tartani. Ennek a gyűlésnek főtárgya a pártvezetőség megváltoztatása iránti kívánság kifejezése.

Egyáltalában nem kételkedünk a gyűlés összehívásának jóhiszeműségében. Ellenkezőleg: megvagyunk győződve arról, hogy eljárásukat magyar népünk őszinte szeretete s jövőnkért való komoly aggodalom vezeti. Lehetetlen azonban meg nem jegyeznünk, hogy kívánságuk lényegileg teljesen azonos azzal, amelyet Tatarescu miniszter már közel egy éve állandóan hangoztat.

Épen ezért hathatósan ajánljuk figyelmükbe, hogy tanácskozásuknál és határozatuk meghatározásánál minden melőzzenek, ami a pártegység megbontására, továbbá a Tatarescu-féle akcióval való összefüggésre adna következtetési alapot, mert bizonyos, hogy a pártegység megbontásából és a párt belső szabadságának korlátozásából súlyos következmények fognak a magyar nemzeti kisebbségre háramolni.

Reméljük azonban, hogy a párivezetőség, valamint a gyűlés vezetősége meg fogják találni a kibontakozás és a békés ámenet útjait.

Megnyílt az országgyűlés. Jan. 21-én újra megnyílt az országgyűlés, 26-án pedig hozzáfogott az érdemleges munkához. Most a közigazgatási törvényjavaslat került volna tárgyalás alá, de némely lényeges pontjaira nézve nincs még végleges megállapodás.

Ezért valószínű, hogy előbb a választójogi törvényt fogják tárgyalni, azután pedig feloszlatják az országgyűlést, hogy az új törvény alapjait keresztül vigyék a választásokat.

A LEGIZLÉSESEBB NYOMTATVÁNYOK A „MINERVA” KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETÉBEN KÉSZÜLNEK. CLUJ, STR. BARON L. POP. 5.

KÜLFÖLD

Luther német kancellár parlamenti bemutatkozása nagy vihart keltett. A német birodalmi gyűlésen viharos jelenetek játszódtak le, mikor a Luther-kormány bemutatkozott. A

Luther német kancellár.

nemzetközi szocialisták támadták a kormányt, mire a nemzeti alapon álló pártok heves tüntetéseket rendeztek a császárság visszaállítása mellett. Az antant államokban nagy megütközést keltett a német nemzeti pártok erőteljes megnyilatkozása. A francia lapok azt írják, hogy a németek eddig alatomosan viselkedtek, most azonban, hogy gazdasági helyzetük megjavult, levetik álarcukat és régi hatalmuk visszaszerzésére törnek.

Japánok és oroszok egyezménye. Számos európai ország után Japán is elismerte az orosz szovjetet. Az orosz-japán szerződést már alá is írták. Az egyezmény méltán kelt nyugtalanságot azokban az országokban, amelyek Oroszországgal nem állanak jó lábon. Eddig ugyanis abban lehetett reménykedni, hogy Japán Ázsia felől sakkban fogja tartani Oroszországot. Ez a reménység az egyezmény következtében meghiusult. Nemcsak európai országok aggódnak az orosz-japán megegyezés tartalma miatt, hanem Kína is, amely-

nek hatalmi helyzetét mind Oroszország, mind Japán veszélyezteti.

A szerbiai zavarok. Ismeretes, hogy a Pasics-kormány feloszlatta a Radics pártot s elrendelte vezéreinek letartóztatását. Ezek azonban megfelelően megválasztották a letartóztatást elrendelő végzést s a zágrábi tábla el is rendelte szabadlára helyezésüket. A kiszabadult pártvezéreket a horvát nép nagy lelkesedéssel vette körül s kísérte lakásukra. Hír szerint ezek az események megingatták a talajt a Pasics-kormány lába alatt, úgy, hogy Pasics újra foglalkozik a lemondás gondolatával.

Habsburg király a lengyel trónon? Lengyel lapok élénken foglalkoznak a lengyel államforma kérdésével. Tárgyalásuk azt állapítja meg, hogy a lengyel nép lelkéhez nem talál a köztársasági államforma, mert a lengyel nép királyt kíván. Egyik tekintélyes lengyel újság ezzel kapcsolatban Károly volt magyar király második fiát, a 12 éves Róbertet ajánlja királyul. Megemlíti, hogy a magyarok Károly király legnagyobbik fiát magyar szellemben nevelik s előkészítik az uralkodásra. Ezt kellene tenni, az újság szerint, Róbert herceggel is, aklt fiatalága mellett egészen lengyellé lehetne nevelni. Érdekes, hogy ép ebben az időben tett Averescu tábornok egy magyar újság-író előtt olyan nyilatkozatot, hogy Románia a Habsburg Ottó királlyá választását Magyarország belügyének tekintené. Ugy látszik, csakugyan bomlóban van a kisantant, hiszen legerősebb összekapcsolója épen a Habsburgok újabb trónrajzásának megakadályozása volt.

Kisebbségi konferencia Bécsben. Január 14-én volt Bécsben a Kisebbségi Statisztikai Intézet támogatására alakult egyesület közgyűlése. Ezen Seypel volt osztrák kancellár tartott nagy beszédet, kifejtve, hogy a kisebbségek ügye egész Európát érdeklő kérdés és ezt a politikától elkülönítve kell tekinteni s megoldásra törekedni oly irányban, hogy végeredményben a nemzeti és a gazdasági egységeket függetlenítsük a politikai egységtől: az államtól.

A magyar választójogi törvény közelebbről tárgyalás alá kerül. Ennek keretében a főrendiházat újra felálítják

HIREK

Egy új Jókai életrajz.

Csak pár hét választ el a legnagyobb mesemondó születésének századik évfordulójától. Reméljük és hisszük, hogy nem igen akad oly félreeső magyar község, ahol nyomtalanul s úgy köszöntene be a nevezetes dátum, hogy meg ne emlékezzenek e világszerte ismert magyar költőről. Ilyenkor előkerülnek a régi életrajzok, ha vannak; elé a Jókai saját feljegyzései Ámde az életrajzok (Szabó L., Mikszáth) nincsenek mindenütt kéznél s beszerzésük bajos, költséges. A Jókai saját feljegyzéseiből pedig még nehezebb hirtelenjében egységes képet rajzolni. A sok érdekes részlet között könnyen elvész az összefoglalás értékelő szempontja. Ezért gondoskodott a *Minerva* r. t. egy oly Jókai élet- és jellemrajzról, amely rövid összefoglalásban előadja azt a *legkevesebbet*, amit a Jókai életéről és művészetéről tudni kell. A Jókai emlékét szolgálni hivatott művet *dr. Kristóf György* egyetemi tanár állította össze. Címe: *Jókai Mór élete és művei*. Terjedelme 6 és fél ny. iv. A szép kiállítású s képekkel díszített könyv-ára 50 Leu. A „Magyar Nép” előfizetőinek 40 Leu.

A mű részletes jellemzésére még visszatérünk. De már most jelezzük, hogy mint olvasmány is érdekes, de hasznos és alkalmas vezérfonál a Jókai ünnepek elmélyítésére és közvetlenné tételére is.

Megrendelhető a *Minerva* r. t.-tól, de lapunk szerkesztősége útján is.

Egy kitünő pap halála. Tragikus körülmények közt halt meg Csiky István, a marosvécei református egyház lelkipásztora. Családjával együtt huszonnégy évet szenvedett a mérgezés után megmenekült a haláltól, ő, a családfő áldozatul esett a gyászos véletlennek. 44 éves volt, nagy-képzettségű, lelkesen munkálkodó ember. Kis lapunk is egyik legjobbaként rójt veszítette el benne.

Tudósítóinknak. Ezen a helyen is meleg köszönetet mondunk kedves tudósítóinknak, akik a magyar faluk kulturális eseményeit megírják lapunk szá-

s megállapítják a kormányzó működésének idejét is 3, vagy 5 évben. Magyarországon különben a parlamenti béke helyre állt s az ország pénzügyei is állandó előhaladást mutatnak.

Trockij bukása. Trockij a szovjet vezetősége megfosztotta a hadügyi népbiztonságiól. A megfosztás indoklására terjedelmes emlékiratot adott ki, melyben az a legfőbb vádpont Trockij ellen, hogy igen „polgáris” gondolkodású! Mintha nem a józan polgári gondolkodás volna az, amely legigazságsabban vezeti a közügyeket!

Angol-amerikai pénzügyi egyezség. Az angol bank és az amerikai nemzeti bank egymás kölcsönös támogatására közös magállapotást létesítettek, mely szerint a fontot is és a dollárt is állandóan aranyparitáson tartják. E megállapodás következtében állandósul a magyar, ugyszintén az osztrák valuta is, amelyek az angol, illetőleg az amerikai valutának sorsához vannak kötve.

Ír összeesküvés. Angliában nagy összeesküvést fedeztek fel, melynek célja az angol hadihajók felrobbantása volt. Az összeesküvők kivétel nélkül írek. Valamennyit letartóztatták.

Akar-e Oroszország háborút Európa többi országaival? Erre a kérdésre az orosz szovjet vezető emberei különböző feleleteket adnak. Rakovszky londoni orosz követ kijelentette a hírlaptudósítóknak, hogy Oroszország viszonya mind Angliával, mind Amerikával szemben nagyon megjavult és európai háborúra a közeljövőben nincs kilátás. Másként beszélt Csiscerin, a külügyminiszter. A Moszkvában tartott konferencia színe előtt kerekén kijelentette, hogy Oroszország katonai állam és fegyveres erővel igyekszik céljait megvalósítani. Németországnak szüksége van Oroszország támogatására és Oroszország ezt a támogatást meg is fogja adni. Mindaddig, amíg kitörne a háború, amelyet Oroszország és Németország egyetemben készítenek elé, az orosz szovjet arra fog törekedni, hogy az egyes országokban belső zavarokat támasszon. Különösen a Balkánon igyekszik olyan zavarokat fölidézni, amelyek szükségessé fogják tenni a fegyveres beavatkozást. Méltán kérdezhetni ezek után: ki fejezi hát ki Oroszország igazi céljait, a nagykövet-e vagy annak felebbvalója, a külügyminiszter?

mára. Sajnos, terünk nem engedi, hogy egyszerre nagyobb számú tudósítást küldjünk, rendre azonban mindenik közölni fogjuk. Ezt abban a tudatban tesszük, hogy az erdélyi magyar történetének ezek a művelődési mozgalmak a legfontosabb eseményei, tehát méltók arra, hogy emléktüket jövő számára is megőrizzük.

Holdfogyatkozás. Február hó 8-án éjszaka szép holdfogyatkozást láthatnak ez iránt érdeklődő olvasóink. A fogyatkozás nem teljes fogyatkozás vagyis a holdnak körülbelül háromnegyed része sötétül el csupán. A fogyatkozás kezdődik este 10 óra 8 perckor közepe éjfélféle háromnegyed 12 órakor és 9-én reggel egynegyed 2 órakor ér véget. A szép látványt még csak azért is érdemes lesz megnézni, mert folyó évben semmi más fogyatkozás nem lesz látható nálunk.

Gazdasági cikkünk. Gazdasági rovatunk cikkeit elsősorban a gazdálkodók érdekei szerint válogatjuk össze. Persze, kapva kapunk rajta, ha ezek a cikkek másoknak is okulására és előmenetelére szolgálhatnak. Mostan például olyan fejtegetéseket közlünk amelyek olvasóink legszélesebb körében is érdekelni fogják. Hogy hizlalhatunk legelőnyösebben sertéseket? Erről dr. Nagy Endre az ő nagy gazdasági tudása és gazdag tapasztalatai alapján Nagyérdekű cikkei lapunk több egy másután következő számában közöljük. Ajánljuk figyelmes elolvasását még pedig ceruzával a kézben. A cikksorozat ugyanis pontos számításokon alapszik, amiket az olvasó saját tapasztalataival igazolhat.

Nem szaporodnak a franciák. A francia parlamenthez közelebből egy beadványt intéztek, amely azt tárgyalja, hogy mi módon lehetne a francia nép szaporodását biztosítani. Számítások szerint a születések számának évente legalább 900 ezerre kellene emelkednie, hogy a francia nemzet mostani száma évről-évre ne csökkenjen. A parlament elhatározta, hogy mindazokat, akiknek csak két gyermekük van

Vásároljon a PARISIEN-áruházban Cluj-Kolozsvár.

Regele Ferdinand 12. szám alatt, hol minden árucikket a legolcsóbban szerezhet be.

vagy akik gyermektelenek, külön adó-fizetésre kötelezi és a befolyó összeget a többgyermekes szülők segélyezésére fordítja.

Elhibázott dicsekvés. Lengyelországban közelebről törvényt hoztak, amelynek értelmében ezután a halálraítélteket nem lövik föbe, hanem föl-akasztják. A hóhéri állásra sok pályázat érkezett be. Az egyik pályázó elmondja, hogy ő az osztrák állami hóhér segédje és mesterségét igen jól megtanulta. Mint lengyel embert azonban nagyon bántja, hogy idegen szolgálatban kell állania. Nagy öröme telnék benne, ha hazafias érzésének engedve, hazatérhetne s jövőben csak lengyeleket akaszthatna föl.

Mégis megkezdik a gabonarek-virálást. A gabona elosztásával foglalkozó bizottság a napokban gyűlést tartott, amelyen a beérkezett jelentéseket vették tárgyalás alá. Megállapították, hogy az egész országban nagy a gabonahiány. Az előírt árakon senki sem akarja gabonakészletét eladni. A bizottság elhatározta, hogy a rekvirálások sürgős keresztülvitelére megteszi az előkészületeket.

Erdély történelme. Minden erdélyi magyar ember szívesen megismerkednék Erdély multjával s ebben a magyarság szerepével. Egyes eseményekről és időszakokról jeles munkákat irtak tudósaink, de az egész történelem összefoglalása még nem történt meg olyan formában, hogy azt az új viszonyok nehézségei között a nagyközönség elébe lehetne tárni. Ezen a hiányon kíván segíteni báró Bánffy Ferenc földbirtokos. Közelebről 25 ezer leu összeget ajánlott föl Erdély összefoglaló történetének megírására s további támogatást is ígért a nemes feladat megoldására. Vajha multunk dicső emlékeinek hivatott szószólója akadna!

Mindenütt német veszedelmet fedeznek föl. A Daily Telegraph című angol lap feltűnő hírrel akarja megriasztani olvasóit. E hír szerint a németek Spanyolországban nagy ércbányákat vásároltak s ezekben a Krupp-cég óriási összegekkel rendezkedik be. Az angol lap megállapítja, hogy a spanyolországi német gyárak hadi felszerelést fognak gyártani.

A szent év mozgalmái. Az idei Szent év megünneplésére nagyban készülnek a világ katolikusai. Németországból eddig 62 különvonatot, Ausztriából 10, Magyarországból 8, Belgiumból 6, Franciaországból 6, Lithvániából 2 különvonatot jelentettek be, amelyek mind polgári zarándokokat fognak Rómába szállítani.

Hogy lehet? A pap a leányával, a kántor pedig a feleségével karonfogva sétálnak. Hogy lehet, hogy mégis csak hárman vannak? (A pap lánya a kántor felesége!)

Mennyit érnek Erdély vasutjai? A trianoni békekötés értelmében Magyarország kárpótlást kér azokért a vasutakért, amelyeket Erdélyben és Bánátban Románia állami kezelésbe vett. A kárpótlásért kért összeg 4 ezer millió (4 milliárd) aranykorona. A román kormány ezt az összeget túlságos nagyra tartja s azért nincs kilátás arra, hogy a két ország közt a meg-egyezés létrejöjjön. Valószínű, hogy döntőbírótság fogja megállapítani a Románia által fizetendő összeg nagyságát.

Az elkényeztetett magyarok. Egy magyar ujságíró beszélgetést folytatott a román földművelésügyi miniszterium egyik államtitkárával. A beszélgetés folyamán első sorban arra törekedett az államtitkár, hogy az ujságíróval a liberális kormány földbirtok politikáját megismertesse. Szó esett a magyar nép helyzetéről is. Az államtitkár a következőket mondta: — A romániai magyar nép becsületes, dolgozó, roppant értékes nép. Határozott, érett, képzet munkaerőt nyert vele az állam. A magyar nép ma kiváló gazdasági viszonyok között él s nem vágyik kifelé, mert tudja, hogy magyarországi testvérei nem kapnak földet. A román kormány mindent elkövetett, hogy a magyaroknak minél több földet adjon. Annyira nagylelkű volt a magyarok iránt, hogy a román lakosság jött panaszra a kormányhoz, hogy előnyben részesítették a magyarokat. — Így beszélt a minap Tatarescu miniszter ur s most az államtitkár ur. A tények, sajnos, mást beszélnek. A Magyar Párt helyiségeiben egymásnak adják a kilincset azok a szerencsétlen magyar telepesek, akiktől a kormány a megélhetés legszerényebb alapját is elvette. Igazfálván például minden telepes család számára csak négy hold földet hagyott meg a nagylelkű agrártörvény.

Dr. Gyárfás Elemér szép könyvét a „Bethlen Miklós kancellár“-t, melyet ujévi számunkban ismertettünk, s amelynek bolli ára 80 Leu, a „Magyar Nép“ előfizetőinek kedvezményképen 65 Leu utánvétellel küldhetjük meg, ha ezt levelezőlapon kéri. Az értékes, szép könyv megszerzését előfizetőinknek meggyőződéssel ajánljuk.

Ki tudná megírni pontos címét annak a temesmegyei Keller Józsefnek, aki nem régen került haza orosz fogságból? Hadifogoly hozzátartozója kérdetett.

Uj könyv.

Az erdélyi magyar irodalom multja és jövője.
Kristóf György dr. könyve.

Kristóf György két könyvvel jelent meg mostanában a könyvpiacra, egy antológiával s egy tanulmány-gyűjteménnyel: Az erdélyi magyar irodalom multja és jövője. A könyv címe és tartalma nem fűdi teljesen egymást, a mennyiben Kristóf György nem azt a kérdést tárgyalja, hogy milyen volt az erdélyi magyar irodalom a multban s milyen lesz a jövőben, nem, ez nála csak gyűjtőcím, amely alatt összefoglalta megjelent tanulmányait, amelyek közt találunk képeket Erdély irodalmi multjából, jelenéből s a könyv végén összefoglalásképen jelzi a hiányokat, a meglevő eszközök felhasználását s a romániai magyar irodalom fejlődési feltételeit és lehetőségeit. A könyv minden része nagy tudásról, tiszta látásról, erős logikáról s józan ítélőképességről tanuskodik. Figyelme kiterjed a legkisebb tévedésre is, kezében ott van állandóan a vörös toll, hogy jelezze az irodalomtörténeti hibákat. De hát ez csak nagyon mellékes cél a többi közt, mert hiszen neki magasabb és fontosabb küldetése van. Ő ma az erdélyi magyar irodalom tudományos exponense, mert ő a magyar irodalom előadója a kolozsvári egyetemen, neki kell tehát irányítania az egész erdélyi magyar irodalmi életet. És Kristóf Györgynek van hozzá nemcsak tudása, hanem belátása és bátorsága is, hogy ezt a kötelességét teljesítse. Elég e tekintetben könyvének azon részleteire rámutatnunk, amelyek a ma irodalmával s irodalmi jelenségeivel foglalkoznak. És ez az újabb könyve arról is tanuságot tesz, hogy munkásság tekintetében is példát akar adni magyar testvéreinek. Ma az erők megfeszítése olyan kötelesség, amelytől fajunk existenciája függ. Ez a törvény kötelezi első sorban a szellemi élet erőtényezőit. És Kristóf György világító példa e tekintetben is. Mert ő egyetemi tanár, akinek előadásokra kell készülnie, társszerkesztője egy folyóiratnak (Cultura) szinte nap-nap után találkozunk nevével a hírlapok és folyóiratok hasábjain s még talál időt könyvek írására is.

Ez a nagy munkabírás és teljesítőképesség azt mutatja, hogy ő egyike azoknak a kiváltságos lelkeknek, akiknél a szellemi és erkölcsi erők harmonikus egységben állanak, akiknél a szí-

goru kötelességtudás még a gyarló fizikai erőket is hatványozni tudja magasabb célok érdekében. Könyvét melegen ajánljuk olvasóinknak.

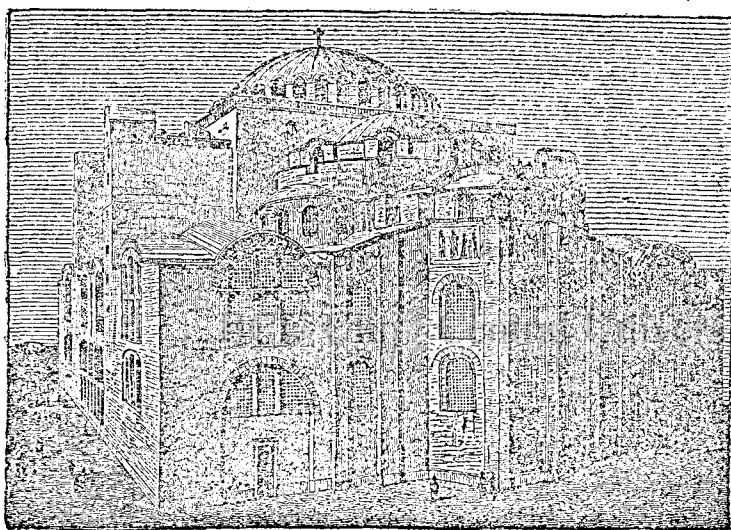
Rass Károly.

A lelki élet mélységeiből.

A világ egyik leghíresebb mérnöke, a londoni Sir Francis Fox, akinek névéhez több hatalmas építmény megtervezése és fölépítése fűződik, nemrégiben kiadta emlékiratait. A jeles mérnök, aki többek között Európa leghosszabb alagutját, a „Simplont“ építette és számos pompás ősrégi dómot, templomot, például a konstantinápolyi Szófia-mecsetet mentette meg

geztek rajta. A halott haja csodálatos képen a szélütés pillanatában hófehérre változott. December 17-én a hirtelen elhunyt mérnököt, mint ez a tengeren szokás, zsákba varrták és a holttestet a tengerbe eresztették.

Egy nappal a tengeri temetés előtt, december 16-án, az elhunyt öreg édesapja, aki Angliában lakott, elmondta barátai körében, hogy az éjjel

A konstantinápolyi Szófia-mecset.

az összeomlástól, emlékirataiban nem egy meglepően érdekes és rendkívüli élményéről számol be. A mérnök, aki egész életében a legjózanabb tudománnyal, a legmagasabbrendű számtannal, mértannal és az építőművészettel foglalkozott, rendíthetetlenül hisz a szellemek világában és a természetfölötti erőkben.

Sir Francis Fox elmeséli, hogy 1917-ben a Fokföldről hajózott hazafelé egy mérnöktársával együtt, aki a karácsonyi ünnepeket szándékozott családjá körében tölteni. December 15-én alighogy Madeira szigetét elhagyták, a mérnököt szélütés érte. Sir Foxot sürgősen a kajútba hívták, ahol az utitárs holtan feküdt a padlón, mellette két fehércabátos tengerész állott, akik hiábavaló élesztőgátlási kísérleteket vé-

álmban a fiát hullámokon ringatózva látta. A mérnök nővére igyekezett atyját megnyugtatni és emlékeztette őt arra, hogy a legközelebbi vasárnapra már meg is kell érkeznie fiának. Erre az apa szomorúan válaszolta: „Nem jön, meghalt...“ És a halott nővére még azon az éjszakán álmot látott; háromszor látta a mérnököt egy teljesen idegen szoba padozatán kiterítve, amint két fehérruhás férfi sürgölődik körülötte. A nővér csodálkozva említette, hogy fivérének az álmoképpen teljesen fehér haja volt. A látomás eltűnt az éjszaka sötétjében. Ezen az éjszakán történt a hajón a haláleset.

Sir Francis Fox, akire különösen a halott fehér haja tett rémes benyomást, erről a szokatlan és borzongató változatról nem is tett említést a család

előtt. Annál nagyobb volt a megdöbbenése, midőn a mérnök nővére a fehér hajra vonatkozóan is pontosan beszámolt az álommal kapcsolatban.

Bizony, a lélek világának sok olyan titka van, ami előtt megdöbbenéssel áll meg az ember.

L.

Művelődési mozgalmak.

Csikszentgyörgy—Bánkfalva előhaladása. Megvalósult végre a két község ifjúságának régi óhajtott vágya, van tágas állandó színpadja és színháza és van műkedvelő gárdája. A két község képviselő testülete Király István tanító és Miklós Gergely tanító kezdeményezésére a közöshajnak megfelelően átengedte a községek vagyonát képező nagy termet az ifjúságnak, hogy azt közművelődési célokra használja fel. A szépért és jóért lelkesedő ifjúság örömmel vállalta a színpad hozzáépítését és az összes költségek fedezését. Kivágták a nagyterem egyik falát és hozzáépítették a 7 m. hosszú és 5 m. széles színpadot. Két hélig folyt a munka, harsogott a fűrész, sívított a gyalu, kiabált a kalapács s az önkéntes munkába két hélig vegyült bele a legények vidám kacagása, jókedvű nótája s fáradtságot feledtető tréfálódzása. Végre a színpad készen volt s 30 ezer lei be volt a falakba és a színpadba építve. Illesse elismerés ifjúságunkat a nemes áldozatkészségért; megérdemlik, hogy példaképpen nevüket meg is nevezzem. Kirják Károly és Ferenc, Miklós Gergely tanító, Beke István, Bálint Ferenc, Szász Rudolf, Czíkó Gábor, Tancos György, Márton György, Bókai Domonkos, Texe Ferenc, András Gyula, Kálmán Ferenc, Miklós István, Király István kántor tanító és többen mások, akik több kevesebb napig nem sajnálták idejüket, erejüket, munkájukat a köz javára fordítani.

A színházat „A méltóságos csizmadia“ c. 3 felvonásos vígjátékkal nyitották meg. Az előadás jól sikerült; mindenik szereplő igyekezett tudásának legjavát adni. Kirják Károly, Kirják Ferenc, Kálmán Ferenc, Kömény Erzsike, Málnássy Annuska, Incze Ilonka, Miklós Gergely, Gál Péter, Bálint Ferenc, Czíkó Gábor, Tancos György, Bákai Domokos alakításai nagyon megnyerték a közönség állandó tetszését. Telt ház előtt 2-szer adták elő a darabot úgy erkölcsi, mint anyagi sikerrel.

A felülfizetések összege 4960 leut tett ki, amelyet a színpadhoz szükséges kellékekre fordítottak. Köszönettel adózunk egyuttal Ráduly Lajos, Forró

Miklós jegyző uraknak és Füstös Sándor tanító urnak az erkölcsi támogatásért, Király István kántor-tanító urnak pedig a sikerült rendezésért. És köszönetet mondunk ez uton mindazoknak, akik bármilyen módon is segítségünkre voltak, kérjük ezutánra is szíves támogatásukat.

Szilveszter-est Etéden. Etéd község székel polgárai — úgy látszik — ki akarják reparálni néhány évi zsibbasztó fásultságukat, mert nem csak számban, hanem minőségben is minden bírálatot megálló előadásokat rendeznek a beállított tél folyamán. Péter Márton ig. tanító fáradhatatlan munkássága eredményezte azt, hogy Szilveszter apó legnagyobb bosszuságára elbúcsúzva az Ó évtől — nevetve, kacagva és jókedvvel léptünk át a sejtelmes újévbe. Hogyai Lajos fiatal székel gazda rövid, tömör üdvözlő, — a letűnt búcsuztató és áldásteljes új évet kívánó megnyitója után — az igazgató-tanító vezetése alatt álló „Dal egylet“ 45 tagjának ajkán karban csendült fel az ének, mely a hallgatók szívét melegen járta át. Hogyne, mikor a mi egyszerű fiaink 4 szólamu dalárdája bizonyosságot tett a komoly, mélabus, vagy frissenropogó, de mindig kellemes, fülbemászó magyar dal szépségéről. S az a tökéletes összhang, melyben a betanult énekszámokat előadták, ékes tanúság rá, hogy a szorgalmas, munkás székel nép a szépért, nemesért is tud lelkesedni, csak lelke hurjaihöz avatott kezek nyuljanak. „Az egy kabát“ című 1 felvonásos bohózat szereplői: Gagyi Lajos, Farkas Lajos, Simon Lajos, Tekeres Albert élethűen ábrázolták a nincstelenségben is bohém művész-életet. Ezután Péter Ákos talpraesetten előadott monologja fakasztotta hangos nevetésre a hallgatóságot. „A két süket“ című 1 felvonásos mulatságos színjáték szereplői pedig (Jakab Póli, Bertalan Lajos, Balácsi Dénes és Farkas Lajos) olyan tökéletes összjátékot mutattak be, amely díszére vált ugy a rendezőnek, mint a játékosoknak. A közönség nem is fukarkodott a jól megérdemelt tapssal. A műsor befejeztével már meg volt a jó hangulat, jó kedv — következett is ezután egy kora reggelig tartó kedves és szép mulatság. A tiszta jövedelem az eddigi népház kibővítését szolgálja és így józan gondolkodású székel népiünk a kellemest a hasznossal köti össze. Mi pedig örvendeztünk, hogy ifjainkból nem halt ki a lelkesedés és nem szorulnak biztatlásra, hogy „előre székeltek, — úgy is előre mennek ők, a hős fiuk!“ *Etédi.*

Clpészek szaklapja megrendelhető Babos Károlynál, Cluj—Kolozsvár, Str. Pata 87.

GAZDASÁGI ÉS SZÖVETKEZETI ÉLET

A sertéshizlalás szabályai.

Nem oktanul keletkezett az a régi — alighanem örmény eredetű — mondas, hogy a disznóval nagy szerencse, vagy nagy veszteség jár. Ezt a „szegény ember marháját“ majdnem mindenki tenyészt, tartja és hizlalja többkevesebb haszonnal. Évek során át szerzett tapasztalataim szerint inkább kevesebb, mint több haszonnal. Számítalan azon falusi gazdáknak a száma, akik csak azért hisznek abban, hogy haszonnal hizlalnak, mert évek, vagy talán évtizedek óta sohasem számították utána, hogy mibe kerül nekik egy hizott disznó. A városi ember már kénytelen számítani, mert a föletett takarmány tuinyomó része készpénzkiadást jelent. Ennek tudható be, hogy míg az egyik tuleteti a sertést, addig a másik hig konyhai moslékkal szeretné megoldani a hizlalás kérdését s keserves csalódással néz az üresen maradt zsirosbödöneire.

Elméletileg felállítva a sertéshizlalás számláját, a legtöbb háziállattal szemben kedvező eredményeket kapunk, mert míg a szarvasmarha például 7 és fél kiló kukoricadara elfogyasztása után szed magára egy kilogramm súlygyarapodást, addig az egy éven felüli sertés átlag 5 kiló kukorica után már egy kilót gyarapodott testsúlyában. Ha még hozzászámítjuk ehhez, hogy az ökör 7 hónapi idő alatt eredetileg 500 kilogrammos élősúlyát naponként átlag 1 kilóval gyarapítja, míg a sertés 70 kilogramm bellitási súlyához képest, öt havi hizlalás alatt napi 70—80 deka súlygyarapodást képes felvenni; világos előttünk, hogy a sertéshizlalásnak jövedelmezőbbnek kell lennie, mert kevesebb tőke rövidebb idő alatt nagyobb kamatot hajt. Számításunk előfeltétele természetesen az, hogy időközben az árak nem esnek.

Ha a pénzügyi oldalt nézzük s a mai 250 leies kukoricaárakat vesszük alapul, ugy 5 kiló kukorica 26 leiembe kerül, míg ezzel szemben hizott sertéseimet élősúlyban 30—34 leiert tudom eladni. Így minden 5 kg. tengeri után

4—8 lei többlet mutatkozik, melyből ha a cseléd, tőkekamat és kockázatra evonásokat eszközök is, még mindig azt mutatja mérlegem, hogy kukoricatermés jobban értékesül sertésekkel föletelve, mint szemül eladva. Ebből az következne, hogy a tavaly őszi bő kukoricatermést véve alapul, tele kelene, hogy legyen minden vásár 150—200 kilós hizott sertésekkel olyanformán, mint görögdiényével a bőven termő föld. De lám, mégsincs így. A gazdák számvetésébe néha belenyúlnak a mostoha vámok, melyek minden előzetes számítást halomra döníthetnek, olyan érzést idézve elő az eladás idejére, hogy sirva nézünk utána. Belevághat a sertésvész és beleszóhat a sertés maga.

Jelen sorokban ép az utóbbi esetekről akarok beszélni. Azokról az esetekről, mikor az „eme“ malacom kezdi az orrát fintorgatni és sztrájkol, mielőtt paprikázott szalonna lenne belőle, amikor a „gömém“, vagy ártányom már a százlizedik, vagy kilencvenedik kilónál nem akar tovább enni, Kezdjük a dolgot mindjárt az elején!

A tapasztalt falusi gazda azt tartja, hogy csépiés után „be kell fogni“ a hizókat. Nagy és alapos oka van ennek. Az állati szervezet nem olyan gép, melyet egyszerűen több anyag bedobálásával rövidebb idő alatt ugyanazon termelésre tudok rábírní. A gépek közül leginkább a cséplőgéphez hasonlít. Ebbe sem gyorsíthatom meg a munkát azzal, ha egész kévüket kezdek etetni, mert hamarosan felmondja a szolgálatot. Így jutottunk el a sertéshizlalás első, legfőbb szabályához: *Idő kell hozzá.* Minden szakértelmet nélkülöző fecsegés az, hogy októberben beállítom a sertéseket és karácsonyra már teljesen kihizlalom. Aki ilyesmit mond, az vagy félhizlalt sertést állít be, vagy félhizlaltot vág le. *A jó hizlalás időtartama 4—5 hónap, sőt inkább 5, mint 4.*

Ezt az időt már most okosan, gazdaságosan és célszerűen kell kihasz-

nálnunk. Hogy ezt tehesük, tudnunk kell, hogy a sertésnek melyik része melyik hizlalási időben gyarapodik. Hetenként lemérve sertéseinket, azt tapasztaljuk, hogy kezdetben, amikor külsőleg legkevesebbet gyarapodik az állat, a szaporulat legnagyobb. Mi lehet ennek az oka? Jobb táplálás mellett először is az állat vére gyarapodik, azután a hús, (az izmok) s csak mikor ezek a kellő mennyiséget elérték, akkor kezd szaporodni a zsír. Azt pedig mindnyájan tudjuk, hogy a vér meg a hús súlyosabbak a zsírnál. Ha a húst vegyileg megvizsgáljuk, azt tapasztaljuk, hogy abban különösen az ugynevezett fehérjefélék vannak többségben. Világos ebből, hogy a hizlalás első idejében olyan takarmányokat kell etetnünk, amelyek fehérjefélékben gazdagok. Ilyenek a közönségesen ismert takarmányfélék közül a tönköly (alakor), árpa, zab, olajpogácsa, borsó, buzakorpa, míg a kukoricát, amellyel sok tudatlan ember mindjárt a hizlalás kezdetén jól megöltömi a sertését, ezekből a fehérjefélékből kevesebbet tartalmaz s azért inkább a zsírlerakódását okozhatja elő.

Megfordítani a természet rendjét nem lehet, mert az állat testét a vér táplálja. Ez az a mindig keringő kis patak, mely hullámaival életanyagokat visz a test különböző részeibe s ezt kell előbb felduzzasztanunk, hogy jószágunkat fokozottabb táplálkozásra bírjuk. A csont és hús az alapok, amire a zsírnak le kell rakódnia.

Nem szabad a hizlalás kezdetén még néhány más fontos dolgot sem elfelednünk. A sovány sertés emésztő szervei a kisebb takarmánymennyiség befogadására vannak berendezkedve s ezért kicsinyek, összezsugorodtak. Ezeket ki kell tágitanunk. Az emésztő szervek kitágítására adjunk az első időben sertéseinknek nagy tömegű, de kisebb tápértékű takarmányokat. Ezekből az állat sokat eszik. A legjobb ilyen „bél-tágító takarmányok” a takarmányrépa, a tök, a zöld lucerna, lóhere, a paraj, laboda, csalán, burgonya, besavanyított répaszelet. Bőséges konyha ez, amelyből tetszésünk szerint válogathatunk az év bármely szakában, bár etetési módja más és más mindeniknek. A takarmányrépát pl. legjobb nyersen etetni

(főlszeletelve vagy egészben) 80—100 kg. élősulyra 2—3 kg.-ot adunk belőle. A tökkel már pazarlást követünk el, ha nyersen etetjük, azért legjobb főzve etetni. A tök tápértékét a takarmányozás tudománya nagyon lebecsüli, különösen ha éreilen, de a gyakorlat ennek ellenmond. *Több évi tapasztalataim alapján különösen a magvával együtt főzött és etetett fekete, vastag sárgahúsú disznótököket a legjobb takarmányok egyikének tartom a hizlalás első két hónapjában.* Mesébeszéd azt állítani, hogy ez akár a szalonna, akár a háj meglágyulását vonná maga után. Ettől csak akkor kell félnünk, ha a tököt egymagára, dara vagy korpa nélkül etetjük. De aki így kezdené, az ne hizlaljon. A zöld lucerna, lóhere, csalán, paraj, laboda gondosan megszecsckázva és korpával meghintve etetendők. Itt nagyon kell vigyáznunk arra, hogy nem szarvasmarhával van dolgunk, mely a növényi rostot megemésztí, hanem egygyomru sertéssel, s azért ezeket a zöld takarmányokat mindig fiatalon (virágzás előtt) szedve és frissen (nem fonnyasztva) elessük. 100 kilogramm élősulyra egy, egy és fél kilogrammot adhatunk naponként. A burgonya etetéssel nagyon óatosan kell eljárunk, mert csirájában és héjában „szalanin” nevű mérget tartalmaz. *Ezért mindig főzve etessük és a felfőzött burgonya levét öntsük el.* Ha így néha túlságosan vastag pépet kapnánk, inkább utólag adjunk vizet hozzá, de az a lé, amiben felforrt, okvetlenül elöntendő. A németek néha tisztán burgonyával is hizlalnak, amikor számítási alapnak azt veszik, hogy egy kg. árpa és tengeridarának három kg. burgonya felel meg. Cukorgyarak mellett gazdálkodóknak érdekes tudni Dorner Béla szaktudós azon megállapítását, hogy a sertés sokkal jobban eszi a besavanyított, mint az édes répaszeleteket (mint nálunk Erdélyben mondják malátát). Ha fenti nagyterjedelmű és kevés tápanyagtartalmu takarmányokhoz még 80 kg. élősulyra a hizlalás kezdetén egy kg. árpadarát, vagy buzakorpát veszünk hozzá, melyet az állatok étvágya szerint hetenként fél kilóval emelünk az első hónapban, úgy készen is vagyunk a kezdettel.

Dr. Nagy Endre.

Mezőgazdasági termékek és élőállatok.

Arad. Az árak általában 15—20%-al szöktek fel egyik napról a másikra. A marhakivitel Bécs és Prága felé irányul, hasonlóképpen a sertésexport is. A marha ára élősúlyban kg.-kint 14—28, sertés 38—45, borju 32—34, juh 14 leu.

Marosvásárhely. A Sárnapai országos vásáron nagy felhajtás, nagy kínálat és csekély kereslet volt. Talán a hizott ökrörben volt nagyobb tétel, melynek párja 35—45000 leu volt, igás ökr 16—25000, tehén 8—14000, üsző 4—5000, kocsiló párja 20—30000, igásló 14—20000, csikós kanca 10—15000, éves csikó 4—7000 leu. Sertés kg.-kint élősúlyban 28—32, választott malac 250—300 leu. Buza 160—180, kukurica 75—85, árpa 80—85, zab 50—55, burgonya 20—30, paszuly 150—170 leu. Tehéntej 5—6, teavaj 100, sajt 50, méz 40—45, szeker széna 800—1000 leu.

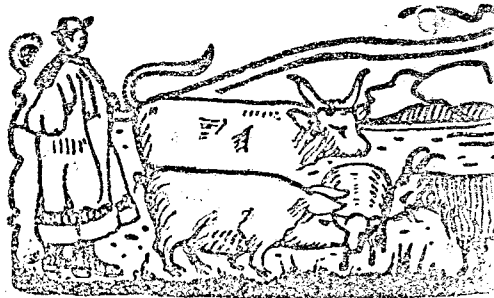
Nagysármás. Hizott ökr élősúlyban kg.-kint 18—27, jármos ökr párja 18—22000, tehén 4—7000, növendék tiné párja 8—16000, hizott sertés élősúlyban kg.-kint 32—36, javított sertés 25, választott malac darabja 3—400, juh 600 leu. — Óriási kínálat mellett, alig akadt vevő.

Ne várja meg, míg sertése, juha,

szarvasmarhája beteg lesz

Betegség ellen mentesítheti állatát DÁVID ELEMÉR
főállatorvos törvényesen védett

„DESINFECTOR”

táperős védszerének használatával.

Hincstöbbé sertésvész, szájfájás, májméreg E védszerek kaphatók minden községben kereskedőknél, 1/4 kilós doboz 20 Leu utastízással. Kereskedőknek 20 doboz 300 Leu előzetes befizetéssel, vagy 320 Leu utánvétellel bérmentestíve küld.

Soós és Társa

Targu-Mures — Marosvásárhely

Kiss Ernő-utca 2. sz.

Rendelésnél pontos címet (megye, u. p.) kérjük.

IPARI ROVAT

A kormány és a kisiparosok.

A kormány az évek óta huzódó ipar-
testületi kérdést nagy csöndben ren-
dezte az elmúlt héten. Az ipar-
testületeket egyszerűen kivette a kereskedelem
és iparügyi miniszter hatásköre alól és
a munkügyi miniszter hatáskörébe
utalta, oda, ahová a munkásügyek tar-
toznak. Ezzel az intézkedéssel az a
hosszu vita dőlt el, amelyet az erdélyi
kisipar fojtatott a kormányzattal. A
regátban ugyanis a kisipart nem része-
sítették azokban az előnyökben, mint
Erdélyben s a kisiparosok úgy az adó-
zás terén, mint a kamarai, munkásbiz-
tosítási és békéltetési kérdésekben mé-
lyen aláértékeltnek a nagyipari, vagy
kereskedelmi érdekeliségek alá. A kor-
mányzat nem fogadta el az erdélyi
álláspontot és az ipar-
testületek ügyé-
ben, valamint a kisipari képviselők-
nek a közintézményeknél történő el-
helyezkedésének kérdésében az erdélyi
gyakorlat ellenére döntött.

Az ipar-
testületek eddigi autonóm
jogának és önkormányzatának is be-
alkonyodott. A munkügyi miniszterium
1924 dec. 18 án kiadott 20.608 sz. min.
rendeletével az iparhatósági biztost, kit
eddig a városi tanács nevezett ki, ez-
után a városi tanács előterjesztésére a
munkügyi miniszterium nevezi ki.

Az iparhatósági biztosi munka abban
merült ki, hogy évenként kétszer ellen-
őrzést tartott és tapasztalatairól a mi-
niszternek írásbeli jelentést tett. Ezt a
többé kevésbé tiszteletbeli állást a
városi tanács 800 leu évi díjjal fizette
meg; ezentúl az ipar-
testületi tagok
fejkvóta szerint kivett díjakkal fizetik,
mi az ipar-
testületeknek újabb meg-
terhelését jelenti.

A rendelet ezenfelül a városi tanács
mellé egy ellenőrző közeget rendel ki,
aki az iparhatósági biztost minden in-
dok nélkül felmentheti. Ipari körökben
az a vélemény, hogy a fenti rendelet
alapján elkerülhetetlen lesz, hogy az
ellenőrző közeget és az iparhatósági
biztos ne a kormány eszköze legyen,
ki aztán az ipar-
testület eddigi autonóm

jogait és függetlenségét mellőzve, az
ügyeket esetleg a napi politika szerint
fogja irányítani.

Heti piac.

Fa. Épületesfa 1750—1900, lucfenyő
1900—2100, asztalos áru 2500—2600,
léc 1900—2000, bányafa 720—730,
faragottfa 1350—1500 leu ab magyar
határ.

Vas. Engros ár 980—10, piaci ár
12 leu.

Vegyesipari cikkek. Budai föld prima
3, másodrendű 2, belföldi firniss 44—
48, külföldi 60—66, bőrenyv 44, csont-
enyv 52 leu.

Textilipari cikkek. Vastag spárta 106,
vékonyabb 170, hevederek 170, bel-
földi kender 100, bácskai kender 115
leu. — Molino 38—40, mosó delain
kendő 340, nyers moule fonál 360,
nyers cérna 16 os 450, fehérítve 480—
490 leu.

Szész. Vagontételben 53—54, kisebb
tétélekben 56—57 leu.

Bőr. Külföldi paritásban az áruk 5—
10%-kal emelkedtek. Vache krupon
175—200, vache lábastalp 115—140,
vache nyak 95—100, vache hasszél
80—85, belföldi kipsztalpbélés 140—
190, külföldi 190—210, belföldi marha-
box 46—60, belföldi mastbox 49—67,
belföldi borjubox 51—72 leu.

Valuta-jegyzések.

Kolozsvár, 1925. január 25.

1 dollár	= 192.—	leu
1 font sterling	= 921.—	"
1 svájci frank	= 37.—	"
1 francia frank	= 10.45	"
1 lira	= 8.10	"
1 aranyárka	= 45.75	"
1 cseh korona	= 5.74	"
1 dinár	= 3.—	"
375 magyar korona	= 1.—	"
370 osztrák korona	= 1.—	"

Babós és Társai

vaskereskedése

Regina Maria

21. sz.

Legjobban felszerelt gazdasági
gép, eke, borona és aikatrész
raktár, vadásztöltények.

MULATTATÓ

Kóbor lantosok

Testvéreimnek, az erdélyi költőknek.

Kóbor lantosok,
ime, ismét miénk a világ;
járhatjuk lábainkoptáig
bús Tránszilvániát!

Lelkeinkben a magyarszép,
mint hegyeinken a köd — borong.
Szatmártól Kézdivásárhelyig
misenk az út sorsküldte vándorok.

Mi vagyunk most a Hatalom,
egyetlen élő Erdő,
dacos ököl, háborgó Lélek,
Istennel perelő!

Bocskorban tán, tán harisnyában,
székely ködmönben tán, de mégis
[fényesen,

Papok néha, a papok helyett magunk
a magyar végeken.

Roppant sziveink a közöny
minden órán vérzi tövissel
s fennhordott fejünk is
Krisztus-koronát visel!

De azért az ajkainkon a rím pattan
és a magyar ritmus csendül:
énekeljük a dalt szívszakadásig
népeinkért édes szerelemből!...

Kóbor lantosok,
ime, ismét miénk a világ;
járhatjuk lábainkoptáig,
bús Tránszilvániát!

Finta Gerő.

Tűzoltósdí.

— Gyermekehistoria. —

Volt nekem egy kedves gyermekkori
pajtásom, villogó szemű, szöghaju,
bátor gyermek. A falusi elemi iskola
második osztályába jártunk és a boldog
gyermekkor minden örömet, bánatát
testvériesen megosztottuk egymással.
Abban a korban új játékok kitalálása
volt a legnagyobb gondunk. Egy szép
őszi napon Gyula ragyogó arccal áll
elő egy új játékkal:

— Játsszunk tűzoltósdí!

— Helyes — zugtuk rá, magyarázd
meg, hogy megy.

Gyula előadja, hogy a nyáron
szülei elvitték Kolozsvárra, ahol meg-
nézte a tűzoltóversenyt. Láta, hogy a
tűzoltók egyenkint különböző magas-
ságokból ugrottak le a mentőponyvába,
volt olyan is, aki a negyedik emeletről
ugrott le és mégse lett semmi baja.

— Ugorjunk mi is a mentőponyvába!
— javasolta.

— Jó lesz — kaptuk az indítványon.

Minthogy ép vásár volt, a család nagyja a piacon szorgoskodott. Szereztünk egy ágytakarót, biztonság okáért még szalmát is hordtunk a takaró alá és kezdődött a játék. Hatan-heten fogtuk az ágytakarót, egyik pedig egy létra különböző fokáról beleugrott az ágytakaróba. Egy darabig vígan és minden nagyobb baj nélkül is ment a játék. Az ugrók bátorsága nem terjedt csak a létra alsó 2—3 fokáig és az ugrás úgy történt, hogy az ugró összetett lábbal beleugrott a mentőponyva közepébe, amelyet a tartók gyenge kezecskéje nem tudott ugyan kifizelve tartani, de komolyabb baj nem származott belőle, mert a mentőponyva alatt volt egy vékony szalmaréteg. Így tehát legfennebb oda koppant az ugró két láb a földre, de hát a jó játékért nagyobb dolgot is kiáll a gyermek.

Egyszer azonban megszólal Gyula:

— Nem jól megy a játék. Most jut eszembe, hogy nagybátyám, aki Kolozsvárt a negyedik emeletről ugrott, azt mondta nekem, hogy nem szabad lábbal esni a ponyvába. Jó ugró úgy ugrik, hogy ülve essék bele.

Mi ugyan kételkedtünk egy darabig az elméletben, de amikor még azt is elmonta, hogy nagybátyjának semmi baja sem lett, sőt a szép ugrásért még egy gyönyörű aranyórát is kapott a királytól, elfogadtuk az indítványt: ezután ülve esünk a mentőponyvába. Pláne, amikor Gyula még azt is kijelentette, hogy először ő fog ugrani, az aggodalmaskodás egyszerre megszűnt. Gyula fel is kapaszkodik a létra legfelső fokára, a földtől lehetett vagy 3 méterre és hársányan elküldte magát:

— Egy, kettő, há — rom!

Majd csakugyan előre lendült és két lábát maga elé feszítve ülőhelyzetben igyekezett a kifeszített „mentőponyvát“ elérni. Nem is lett volna komolyabb baja, ha a ponyvát, akarom mondani az ágyterítő szélét markos férfikezek, már mint amilyenek a mieink voltak, s nem hitvány leánykacsók szorongatták volna. Csakhogy a nagy mutatványhoz kiségitőknek felfogadtuk Kisót meg Penzst is. Meg is eskettük, hogy a

„mentőponyvát“ semmi körülmények között sem szabad elengedni. Azonban, mikor a két leány a levegőben zuhanó Gyulát meglátta: — Jaj, mi lesz vele! — csatakiállással eszeveszett futásnak eredt. A riadalom pedig ragadós, így tehát szegény Gyula barátunk ülőhelyzetben közvetlenül az anyafölddel jutott érintkezésbe. S hogy az érintkezés nem lehetett valami kellemes, azt abból követeztetem, hogy először, amikor Gyula barátom ülőkéje 3 méteres utazás után találkozott a földdel, nagyot döngött a föld, másodszer a Gyula szemeiből a fájdalom kisajlott egy pár keserves, fájó könnyet és harmadszor Gyulát vagy két hélig kurálja vizes ruhával az édesanyja. Egyéb baj azonban nem történt. Azt azonban elhatároztuk, hogy leányokkal komoly vállalkozást többet nem kezdünk.

Hunyady József.

Fogy a szép ökör.

— Csiki életkép. —

... Börtarisznya a hátán, kampós pálca a kezében, ruhája tarka szövésű, háromszéki fajta. Nyakravaló melegíti torkát, szipkából szívja cigarettáját. Olyan bellér. Alig ér a faluba, már kezet is fog mindenkivel. Egyiktől, másiktól is kérdezi, nem tudnak-e valahol eladó teheneket, tinókat, ökröket?

— Hát itt-ott — volna még! — hangzik a bizonytalan felelet.

A gyár előtt találkozik impéri Józsi bá'val. Régi, első marhákat tartó gazda. A takarmányt, gabonát, sohasem sajnálta. Szemével hízalt a gyönyörű testű jószágait. Őt is megkérdezi:

— No, Józsi bá'...! Vannak-e azokból a szép tulkokból?

— Hagyja... legyint ez lemondólag s botját mérgesen szurkálja a földre. — Vége a szép marhának. Nem érdemes már tartani.

— No, miért? Hiszen jó pénzt hoztam én is!

— Hagyja... nem tudja azt megfizetni. Ha összekalkulálom a kaszásbért, ételt italt, az állatoknak adott sok gabonát — azt mondom, hogy megesszik önmagukat s mit fizetnek értük. Ej — hagyja — nem érdemes arról

beszélni. Elment a kedvem az ökrötartástól. Pedig régen — messze földről ide jöttek ökröt vásárolni. Szépet és jót tartottunk. Micsoda elejük volt, milyen kötéstük... csupa gyönyörűség volt nézni. Sok pénzt adtak értük. Kivágtunk a pénzből. Jutott is, maradt is. Mindjárt végképpen kifogy az igaz, kemény... szép állású ökör. S mérgesen indul hazafelé, — morfondíroz magában s minduntalan maga elé intetet lemondólag.

A bellér tovább megy. Találkozik altizi Ferenc bá'val. Régi ismerőse. Valamikor kérkedve fogta el a belléretet: — Jöjjenek s nézzék meg az én ökreimet is, olyanok amilyenek, de a hétvármegyében nem igen van párjuk.

— No és most kiveszett a magjuk?

— Nem a! Csak nincs értelme. Haj, elmentünk fiatal korunkban Szászrégen felé, el Erdővidékre — összeszedtük a borjuk javát, hazahajtottuk, kicsaptuk a legelőre. Szent Mihály után kiválogattuk s azokból neveltünk állatokat. Szépekből mustráltuk ki. A többi hitványan — jó volt a huspadra. De most! Kár erről beszélni. Nem jövedelmez ki magát. Nincs kellő ára. Lejárta a marhatartó gazdának mifelénk. Megromlottak az emberek s elhiványodtak az állatok.

— Né, nézze, ott jön felemás, tok-bok ökreivel Tuli sógor! Ha az apja fölkelne sírjából s meglátná: kitagadná. Így van ez uram. Fogy — napról-napra, fogy a szép állat.

Bellérünk tovább ballag. Épen szembe jö feltizi András bá'.

— No, jó hogy találkozunk — ereszkedik szóba.

— Hogy van?

— Ahogy Isten engedi...

— Hát az istálló?

— Ugy-ne!

— Azokból a szép villásszarvu ökrök közül van-e még?

— Ne is kérdezze!

— Talán felhagyott a marhatartással?

— Azt nem. De tudja, öreg vagyok.

A szép állatot most is szeretem. De meg kell osztani a cseléddel. Akkor, mint a pirinkó s annyit kér, hogyha így tart — merejében kipirítja az embert mindenből a cseléd tartás. Épen csak, hogy legyen. Szántani, vetni, be

takarodni kell. A bizony. Tartunk — tartunk most is, de világerő se olyanok — mint régentén. Cifra csillogó szarvu ökröknek árával csak csufolkodnak. Pedig — annyi felől nyövik-vonják ma a föld népét, hogy csak győzze a fizetséget. Rájár a rud a szegény gazdálkodóra. Mert ha ilendő ára nem jön meg a marhának [...] kipszultnak a szép marhák s mi is tönkre megyünk.

Estefelé 3 pár ökről hajtogatott lefelé bellérünk. Hat darab, hatféle volt. Fogy a szép marha és gyengül a székely gazdaság.

Nagykászony György.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

1. Sokan reklamálják a lapot, mivel utalványon előfizettek. Ilyenkor késésünk magyarázata az, hogy a pénzesutalvány 2—3 hétig sem érkezik hozzánk, s így valóban nem imézkedhetünk. Ennek elkerülése végett a pénzesutalvánnyal egyidejűleg mindig sziveskedjenek címünkre egy levelezőlapot is küldeni, s azon az elindított utalványra való hivatkozással az előfizetést előre és külön is bejelenteni, hogy a lapot azonnal küldhessük.

2. Cserébe ingyen kapja meg új naptárunkat, ha megújdi nekünk a Magyar Nép 1921 évi I. évfolyama 1., 2. és 6., az 1922. évi II. évfolyam 1., 2., 3., 4., 5., 12., 15., 17., 20. és 22., valamint az 1923. évi III. évfolyam 1. és 47. számait. E számokat külön-külön is köszönettel vesszük. Ha naptára már van, akkor más értékes könyvet adunk.

3. Nagyon kérjük m. t. előfizetőinket, hogy minden hozzánk intézeti levelükben és utalványukon mindig említsék meg a lapjuk címzésénél megtalálható törzskönyvi számukat. Ezzel munkánkat nagyon megkönnyítik.

4. Félreértések elkerülése végett közölnünk kell, hogy új naptárunkat előfizetőinknek is csak kérésre küldjük meg 11 Leles kedvezményes áron.

5. Pénzesutalványon sziveskedjenek a küldött pénz rendeltetését mindig pontosan és részletezve felütnetni.

6. Előfizetők bejelentésénél sziveskedjenek mindig pontosan jelezni, ha az előfizető új.

Iff. K. H. Zilah. Helyesen gondolta, természetesen nem naptárnak adtuk az újval szá-

munkához mellékelt betétet, hanem az csupán a kolozsvári Perry-cég Fordsonn traktorjának reklámja volt, amit szokásos hirdetésnek vetünk fel. A mi naptárunk az „Erdélyi Magyar Naptár”, melyet előfizetőink 11 lelet kapnak meg. A. I. Bodonkút. Hálás köszönet az új előfizetőkért, csekély elismerésül megy a Betyár kendője. K. L. Székelyszáldobos. Köszönet a 2 új előfizetőért, kéreztél előfizetés lejárt 1923 jan. 1-én, hátralek 156 Lel, amiből a jutalék beszámításával maradt az 1924. évi 90 Lel. Szívélyes üdvözet F. M. Csikdelne. Új előfizetőért és szíves készségéért igaz köszönet. M. L. Harasztos. Nagyszerű eredményért fogadja hálás elismerésüket. G. J. Belnyesújfal. Hiányzó számokat pótoltuk, előfizetés rendben 1925 márc. 1-ig. S. Gy. Szilágycséh. Előfizetés rendben 1926 jan. 1-ig, lap fölünk rendesen ment, szívélyes üdvözet. J. J. Temesbulyin. Öreg mesteróra való gondolása nagyon nemes cselekedet volt, naptár és lap elküldve, őszinte üdvözet. B. A. Nagybaczon. Köszönet az új előfizetőkért, mutatványszámok elmentek, üdvözet. B. I. Csikszenttamás. Köszönetünk ismételt kifejezése mellett ismerjük el az 1620 Lel érkezését. Bár sok ilyen segítőársunk volna! Hálás és meleg üdvözet. K. E. Keresztvár. Őszinte köszönettel nyugtazzuk a beérkezett 1000 Lel-t. K. J. Érolasz. Az 500 Lel vételét köszönettel elismerjük. E. L. Hegyhátszentimre. A 102 Lel-el előfizetés rendben 1925 okt. 1-ig, naptár elment. M. Gy. Belényesújfal. A 989 Lel-t köszönettel nyugtazzuk. H. G. Dédvárszék. Előfizetés a 90 Lel-el rendben 1925 máj. 1-ig. Dr. Sz. M. Szind. A 402 Lel érkezését köszönettel elismerjük. J. I. Nyújtód Naptár megy, előfizetés rendben 1925 máj. 1-ig. F. Gy. Bősháza. Előfizetés rendben 1924 október 1-ig, hátralek 25 Lel, üdvözet. Ó. B. Szilágynagyfal. Előfizetés rendben 1925 jan. 1-ig. K. J. Cyalafehérvár. Önképzőkör előfizetése rendben 1926 jan. 1-ig. Köszönet. B. P. Oklánd. Meleg szavazati köszönet, továbbikban bizó és türelmes várakozással vagyunk. F. J. Margitta. Az 50 Lel bejött, naptár küldve, előfizetés rendben 1925 jan. 1-ig, üdvözet. D. K. Mezőkölpény. Köszönet az új előfizetőkért, naptár elment, előfizetés rendben 1925 jan. 1-ig, üdvözet. K. B. Borbátviz. Köszönet az új előfizetőkért, mutatványszámot ismét küldöttünk, bizalommal kérjük további buzgólkodását, üdvözet. B. S. Küküllőszék. A lapterjesztésnek említett módja nagy áldozat volna, de semmiesetre sem kifogásolható. Hálás köszönettel és bizalommal várunk eredményét, cím javítva, mutatványszám elment, cikk főszerkesztőnél, üdvözeliek szívből viszonzozva. J. J. Torja. Őszinte köszönet az új előfizetőkért, naptárunk jutalmul elment, mutatványszámok színtén, üdvözet. M. G. Pihakeresztúr. Köszönet az új előfizetőért, mutatványszámok megindítva, örömteljes bizalommal várjuk a további eredményt, őszinte üdvözet. Gy. J. Kálnok. A 101 Lel bejött, naptár kiküldve, szívélyes üdvözet. Gy. D. Marosvásárhely. Cím javítva, B. J. előfizetése lejárt 1924 július 1-én, hátralek 50 Lel. M. Gy. Turtarebes. A 101 Lel beérkezett, naptár címet, a ki vers kedves, szívélyesen üdvözeljük. F. I. Krasznabétek. Pénz bejött, lap fölünk rendesen ment, naptár kiküldve, őszinte üdvözet. A. J. Nagyiratos. Naptár csak külön kérésre küldünk 11 Lel-ért, azonnal elindítottuk, szíves üdvözet. P. J. Csikhecső. Örömmel üdvözeljük sorainkban, pénz még nem érkezett be, naptár küldve. Br. B. K. Nagybánya. 1924 máj. 1-től 5 példány után 300 Lel, mely tisztelettel. B. I. Kolozsvár-Szentpéter. Szép sorakért hálás köszönetünk, lelket meritettünk belőlük a továbbiakra, őszinte, meleg üdvözet. Dr. N. Gy. Alsószékfalva. Hálás köszönet az új előfizetőkért. F. J. Margitta. Az 50 Lel bejött, naptár ki-

küldve, előfizetés rendben 1925 jan. 1-ig. Üdvözet. V. M. Mezőtelegd. A lap fölünk rendesen ment, levelére pótoltuk, szíves türelmet és elnézést kérünk, őszinte üdvözet. R. J. né. Dicsőszentmárton. Hálás köszönet az új előfizetőkért és nemes önzetlenségéért. Sz. A. Asszonynépe. Örömmel üdvözeljük sorainkban. N. J. Aranyospolyán. Őszinte köszönet az új előfizetőért. B. A. Felsőbódogfalva. Hálás elismerés szíveségéért és az újabb eredményért. B. I. Aranyosgyéres. Örömmel vetjük be előfizetőink közé. M. A. Medgyes. Örömmel köszöntjük lelkes munkatársunkat, elszámolást kérését, mihelyt a rengeteg munka között ráérünk — készséggel elintézzük, bár alkalmtalag személyesen sokkal egyszerűbb volna, szíves türelmet kérve, őszinte üdvözellettel. M. J. Boica. Naptár és nyomatványok elintézve, mély tiszteletünk. Radio Reklam-Subotica. Kívánságuk értelmében járunk el, üdvözet. B. E. Homoródszentmárton. 1924 június 1-től 55 Lel, szíves üdvözet. B. J. Radnótfája. Ilyesmire nagy szükségünk van, átadva főszerkesztőnek, köszönet és üdvözet. L. R. Görgényszentimre. A cikkeket vételét köszönettel nyugtazzuk. W. B. Petrozsény. Elégé ki nem fejezhető elismerésünk az állandó munkáért. S. D. és Z. J. előfizetők köszönettel bevezetve. Sz. S. Marosszentkirály. A beküldött 7 címre a lapot megindítottuk, hálás köszönet. G. J. Recsenyéd. A Betyár kendője elküldve, többi darabunk sajnos kikölcsonzésben van, üdvözet. M. J. Istensegits. Ismételt köszönetünk az új előfizetőkért. M. S. Baczkamadaras. Köszönet az új előfizetőért, kérjük további támogatását. Sz. N. Szatmár. Jókívánságait szívből viszonzozva értesítjük, hogy a naptárt levelére másodszor is megküldöttük. I. Zs. Kibéd. A 38 dr. naptárt kívánt feltételek mellett megküldöttük, miután ez fölünk igen nagy áldozat volt, kérjük ottan és a környéken kis lapunk lelkes és eredményes támogatását. K. L. Fehéregyháza. Pontos elszámolásáért és az új előfizetőkért fogadja hálás köszönetünket, távozokhoz level ment. P. J. Czófalva. Az 540 Lel-t köszönettel nyugtazzuk, régi küldés könyveink miatt alkalmasabb volna, de kívánságára készséggel eljárunk, ha erről értesít, őszinte üdvözet. Ref. lelkész Péter. Hálás köszönet a 10 új előfizetőért, az 1000 Lel beérkezett. T. B. Marosludas. Köszönet az új előfizetőkért, jutalomkönyvet elküldöttük. D. L. Szatmárgörbed. Köszönet pontos elszámolásáért, az 555 Lel beérkezett, egyebekben kívánsága szerint jártunk el, üdvözet. D. A. Nagyg. Hálás köszönet az új előfizetőkért, fogadja szívesen naptárunkat, további szíves támogatását kérjük. F. J. Egresd. Szíves választát köszönjük, mutatványszámok elmentek. Gr. J. Zalatra. Hálás köszönet az előfizetőkért, mutatványszámok kiküldve. Cs. J. Székelyudvarhely. Fogadja a 11 új példány kihelyezéseért őszinte köszönetünket. I. L. Kézdimartonfalva. Az új előfizetőkért hálás köszönetünk, kívánságára 108 Lel-t átutalunk a Ref. Szeretetház részére. Zs. E. Magyarpéterlaka. Igaz elismerésünk az új előfizetőkért, az 5 naptár elment. I. L. né. Fogaras. Hálás köszönetünk az új előfizetőkért, mutatványszámok kiküldve. K. L. Koronka. Az új előfizetőkért őszinte köszönetünk. V. F. Magyarláros. Köszönet, címére javítottuk, egy cikke tiszteletdíjából 65 Lel-t előfizetésénél javára írtunk. Fl. II. Görgény-üvegesúr. Pénz bejött s a szuldarabot mar jan. 9-én elküldöttük. A. J. Kátszentimre. Mindkeletjüket örömmel fogadtuk testvéri sorainkba, pénz még nem érkezett ide, üdvözet. D. I. Csikmindszent. Fogadja eredményes buzgólkodásáért mely halankat és köszönetünket, a küldött kis könyvek elismerésünk szerény jelei, kérjük további áldozatokat és lelkes támogatását. B. R. Székelykeresztúr. Hálás köszönet az új előfizetőkért. B. J.

Hegyköszentimre. Uj előfizetőkért köszönet, naptárt elküldtük. **Dr. P. T. Magyarhermány.** Hálas köszönet az újabb előfizetőkért. **K. M. Pusztajlak** Az 5 uj előfizetőért fogadja igaz elismerésünket. **Taub-Lőzse, Nagykároly.** Köszönet az új előfizetőkért, naptárt megküldöttük. **Dr. B. D. Fugad.** Hálas köszönetünk és mély tiszteletünk az új előfizetőkért. **B. L. Kászonfelfiz.** Uj testvérünket örömmel köszöntjük sorainkban. **P. D. Székelykövesd.** A 12 uj előfizetőért fogadja elismerő köszönetünket, elszámolás rendben, kért könyvet küldjük, kérjük további lelkes segítségét.

Ingyen kapja meg idei naptárunkat, ha két uj előfizetőt szerez.

Simonffy István

mezőgazdasági gépgyár,
vas- és rézöntőde
Cluj—Kolozsvár

Str. Avram Jancu (v. Petőfi-u.) 60.

Telefon: 85.

Telefon: 85.

Több mint 50 éve fennáll készit és raktáron tart földmívelési eszközöket: különböző fajtájú ekéket, taligákat, vasboronákat, szelelő rostát, kukorica morzsolókat, répa és szecs kavágó gépeket: teljes malom és olajgyári berendezéseket és azok alkatrészeit, különböző közlőmű tengelyeket, gyűrtüs kenésű csapágyakat, szijkerekeket és 5 HP benzín motorokat. — Javit szakszerűen garancia mellett gőz, benzín, szivógáz és nyersolajmotorokat. — Önt vasból és rézből mindenféle géprészeket és más öntvényeket ócska minta után vagy rajz szerint.

Megkeresésre költségvetéssel díjtalanul szolgál.

Banca Centrala

Gabona osztálya
Cluj—Kolozsvár.

Ajánl rostált baltacím magot.
pr. 100 kg. Lei 1200.

Apróhirdetés.

Megbízható, tökéletes jó Román Szótárra szüksége van mindenkinek. Mielőtt szótárt vásárolna, kérje és tekintse meg Andrási főgimnáziumi román nyelvtanár-féle Román-Magyar és Magyar-Román szótárát nyelvtannal. Feltalálhatók benne valamennyi hivatalos kifejezés. Az összes román szótárak között a legterjedelmesebb és legolcsóbb. 674 oldalon összesen 43,000 címszóval, a legpraktikusabb, zsebben is elfér, kiemelkedő betűl megkönnyítik a tanulást. Román-Magyar rész 17.000 címszóval Lei 55. Magyar-Román rész 26.000 címszóval Lei 70. Egész vászonkötésben 15 Leivel drágább. Mind a 2 rész egész vászonba egybekötve Lei 150. Kapható mindenütt! Megrendelhető Benkő Mór kiadónál Srt. Gheorghe Triescaune Kp. utánvétel. Tanintézetek, tisztviselők 10%-os kedvezményben részesülnek.

Eladó egy 14 változatú, 2 térdregiszteres, amerikai rendszerű harmonium művészies kivitelű díofa szekrényben Simon orgonakészítőnél. Kolozsvárt, Király-u. 24. szám.

Jó családból való, lehetőleg árva 10—17 éves erős és teljesen egészséges fiút, ki írni, olvasni tud, laboransnak keresek azonnali belépésre. Bővebb felvilágosítással szolgál **Hary Sándor gyógyszerész Cămpeni—Topánfalva.**

Ha finom cukorkát akar,
kérjen

MELISSÁT!!

Cluj. Telefonszámok:
6-48. és 6-64.

A Magyar Nép

könyvsorozatában megjelentek:

1. Szavalkönyv,
2. Históriai könyv,
3. Vöfélykönyv.

Mindeniknek az ára előfizetőknek 10—10 L., egyszerű portóval 11 L., utávétellel 13 L.

4. A Betyár kendője című gyönyörű népszimű, 140 oldal, ketős szám, előfizetőknek 20 L., egyszerű portóval 21 L., utánvétellel 23 L.

A Clujban, 1924. év szeptember havában tartott országos állatkiállítás arany éremmel kitüntetve.

Fél kg. gyapju vagy két kg. saji árával megmentheti birkáját a pusztulástól!

DISTOL

biztosan meggyógyítja mételey kóros juhait és szarvasmarhát!

DISTOL

Egyszerű a kezelése!
Biztos a gyógyulás!

Kapható

Gergely F. utóda
drogueriájában Cluj-Kolozsvár,

Gea-Krayer Drogueriájában
Temesvár,

Krafft és Rubert Drogueriájában
Brassó,

Dávid János gyógyszerár
Marosvásárhely,

Farkas István Drogueriájában
Nagyvárad,

továbbá bármely gyógyszerárban.

Sirocco 663

HÖNIG FRIGYES ANAD

Románia legrégebb és legnagyobb
HARANG ÖNTŐDÉJE

Alapítotott 1840-ben.

Ajánlja saját találmányú szabadalmazott
HARANG JAIT

a hangok előre való meghatározásával.
Vas harangszerelvényeket és vas harangállványokat. Nemes anyag, nemes művek.

Vidékiek figyelmébe!

Esperanto-Étterem

Kolozsvár

legolcsóbb étkező helye
Mátyás király szülőháza
közelsében

Str. Filipescu (Szentlélek-u.) 2.

A szerkesztésért felel:
GYALLAY DOMOKOS.

A kladásért felel:

PETRES KÁLMÁN
kladóbívatall igazgató.